

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr: 19:25
Diariernr: 19/00800
Handläggare: Norlin Mistander Christina
Marta Nannskog
Ämnesord: Behörighetsreglering
Avdelning: Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Sektion/Enhet: Arbetslivssektionen
Extern medverkan: Extern medverkan
Datum: 2019-06-13
Mottagare: Arbetsgivarpolitik
Arbetsrätt
Social omsorg
Rubrik: Behörighetsreglering för den sociala barn- och ungdomsvården
Ersätter: -
Bilagor: Länkar

Sammanfattning - ny behörighetsreglering för arbete inom den sociala barn- och ungdomsvården

Den 1 juli 2014 infördes krav på behörighet för handläggare inom socialtjänsten för att få utföra vissa uppgifter inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård, bland annat utredning och bedömning av behovet av insatser. Syftet är att öka förutsättningarna för att verksamheten ska kunna bedrivas med hög rättssäkerhet, god kvalitet, stärka barns och ungas rättigheter och värna deras behov.

Riksdagen fattade i maj 2019 beslut om en förlängning av övergångsbestämmelsen. Den innebär att den som anställts före den 1 juli 2014 för att utföra dessa arbetsuppgifter, och som inte har viss föreskriven utbildning, ska vara behörig att utföra uppgifterna till och med den 30 juni 2022. Lagändringen träder i kraft den 1 juli 2019.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABAS

CIRKULÄR 19:25

Avdelningen för arbetsgivarfrågor:
Christina Norlin Mistander
Avdelningen för vård och omsorg:
Marta Nannskog

Arbetsgivarpolitik
Arbetsrätt
Social omsorg

Information om behörighetsreglering för den sociala barn- och ungdomsvården

Den 1 juli 2014 infördes krav på behörighet för handläggare inom socialtjänsten för att få utföra vissa uppgifter inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård, bland annat utredning och bedömning av behovet av insatser. Syftet är att öka förutsättningarna för att verksamheten ska kunna bedrivas med hög rättssäkerhet, god kvalitet, stärka barns och ungas rättigheter och värna deras behov.

Riksdagen fattade i maj 2019 beslut om en förlängning av övergångsbestämmelsen. Den innebär att den som anställts före den 1 juli 2014 för att utföra dessa arbetsuppgifter, och som inte har viss föreskriven utbildning, ska vara behörig att utföra uppgifterna till och med den 30 juni 2022. Lagändringen träder i kraft den 1 juli 2019.

Vad krävs för behörighet?

Handläggaren ska ha svensk socionomexamen eller annan relevant examen på minst grundnivå i högskolan. För att annan examen ska anses vara relevant ska den innefatta eller kompletterats, så att handläggaren sammantaget har gått högskolekurser på områdena;

1. socialt arbete (svårighetsgraden ska ha höjts stegvis),
2. socialrätt,
3. förvaltningsrätt, och
4. psykologi.

Innehållet i handläggarens utbildning ska sammantaget förmedla tillräckliga kunskaper så att hen ska kunna utföra de uppgifter som benämns i regleringen med god kvalitet och på ett rättssäkert sätt.

Vem omfattas av regleringen?

Behörighetskravet gäller för handläggare som ska utföra uppgifter inom socialtjänsten rörande barn och unga som innefattar

1. bedömning av om utredning ska inledas,
2. utredning och bedömning av behovet av insatser eller andra åtgärder, eller
3. uppföljning av beslutade insatser
  - Regleringen omfattar därför alla anställda som utför någon av ovannämnda arbetsuppgifter, oavsett befattning.

- Regleringen innebär att till exempel chefer som **inte** utför denna typ av arbetsuppgifter **inte** omfattas.

Vad gäller för anställda före och efter 1 juli 2014?

För att omfattas av övergångsregleringen måste personen ha anställts före den 1 juli 2014 för att utföra någon av de ovan nämnda uppgifterna inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård. Bestämmelsen blir därför inte tillämplig t.ex. på handläggare som före den 1 juli 2014 anställts för att utföra andra arbetsuppgifter och som efter den 1 juli 2014 har bytt arbetsuppgifter till de ovan nämnda.

Obehöriga som anställts **efter** behörighetsreglernas införande den 1 juli 2014 får följaktligen inte utföra arbetsuppgifter enligt denna reglering.

Omarbetade föreskrifter och förlängd frist

Enligt den ursprungliga övergångsbestämmelsen skulle en handläggare som anställts före den 1 juli 2014 få fortsätta att utföra sådana uppgifter inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård till och med den 30 juni 2019, även om hen inte har svensk socionomexamen eller annan relevant examen. Detta har nu förlängts till och med den 30 juni 2022.

Hur denna behörighetsreglering ska tolkas och tillämpas har sedan den infördes diskuterats både av kommunerna, SKL, Socialstyrelsen och Socialdepartementet. Ny föreskrift om vad som ska krävas för att vara behörig och vem som ska ha ansvaret för att göra bedömningen justerades den 1 februari 2018, i nya föreskrifter, där det bland annat tydliggjordes att även andra examina än socionomexamen kan vara behörighetsgrundande.

Kan arbetslivserfarenhet tillgodoräknas?

Några remissinstanser, inklusive SKL, ansåg att de som var anställda innan behörighetsregleringen trädde i kraft den 1 juli 2014 automatiskt skulle anses behöriga med hänvisning till sin erhållna arbetslivserfarenhet. Regeringen ansåg dock inte detta med hänvisning till att bristen på behörighet kan påverka kvalitet och rättssäkerhet inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård.

Hur ska föreskrifterna tolkas?

Om handläggaren inte har svensk socionomexamen är det respektive arbetsgivares ansvar att göra bedömningen om en handläggare kan anses ha annan relevant examen. För att handläggaren ska anses behörig krävs:

- annan relevant högskoleexamen om minst 180 högskolepoäng som gett tillräckliga kunskaper för att hen ska kunna utföra sina arbetsuppgifter med god kvalitet och på ett rättssäkert sätt, samt:

- kurser i samtliga av dessa ämnen; socialrätt, förvaltningsrätt, psykologi och socialt arbete. I socialt arbete ska svårighetsgraden även ha höjts stegvis.

Vem ansvarar för bedömning och tillsyn?

Det är arbetsgivarens, i det här fallet socialnämndens ansvar att göra bedömningen om handläggaren är behörig eller ej. Vem som beslutar bör framgå av kommunens delegationsordning.

Vid en eventuell tillsyn kan IVO göra en egen bedömning av om handläggaren besitter tillräcklig kompetens i förhållande till kraven i föreskriften. Om IVO anser att kommunen inte uppfyller behörighetskraven kan de förelägga kommunen att avhjälpa bristen. Ett sådant beslut får förenas med vite. Kommunen kan överklaga IVO:s föreläggande.

Socialstyrelsen är ansvarig för föreskrifterna, men bistår inte i själva bedömningen.

Vad ska arbetsgivaren göra fram till juli 2022?

Arbetsgivare behöver göra en inventering av vilka medarbetare som är anställda inom den sociala barn- och ungdomsvården och som arbetar med myndighetsutövning utan att uppfylla de föreskrivna kraven på behörighet.

Eftersom övergångsbestämmelserna har förlängts finns förutsättningar att planera så att medarbetare som anställdes innan den 1 juli 2014 i de flesta fall kan uppnå behörighet i tid genom att komplettera sin utbildning.

Det kommer inte att vara möjligt för medarbetare **utan** behörighet att arbeta kvar med myndighetsutövning inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård efter den 1 juli 2022.

Inför 2022 är det lämpligt att de medarbetare som inte kan eller inte avser att komplettera sin behörighet ges nya placeringar i verksamheten som inte kräver behörighet, om sådana tjänster finns lediga.

När det gäller planering för omorganisation och omställning i organisationen, se länk till Omställningsfonden nedan.

Agneta Jöhnk

Christina Norlin Mistander

Marta Nannskog

Bilagor/länkar

Ändring av övergångsbestämmelse avseende behörighetsreglering:

https://www.regeringen.se/494950/contentassets/5847e31959bf4cd0b0ebc08e0da47eb0/andring-av-overgangsbestammelse-avseende-behorighetsreglering--2018_19_68.pdf

Föreskrifter:

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2017-12-41.pdf>

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2016-5-32.pdf>

Omställning:

<https://www.omstallningsfonden.se/arbete-med-omstallning/>